

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/4/2023
Identifikačné číslo spisu: 9520100086
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:9520100086.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Jany Kostolanskej, JUDr. Petra Štífta, JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Emila Klemaniča v trestnej veci obvineného Z. V. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. e) Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 29. januára 2024 v Bratislave dovolanie obvineného Z. V. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Namira Alyasryho, PhD. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2021, sp. zn. 4 To 12/2020, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Z. V. odmieta.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“), rozsudkom zo 7. septembra 2020, sp. zn. BB-4T/13/2020, uznal obvineného Z. V. za vinného pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d), písm. e) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a § 140 písm. b) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. na skutkovom základe tam uvedenom.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 144 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov. Podľa § 48 ods. 3 Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. a § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranný dohľad na 2 roky.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť škodu poškodenej F. V. vo

výške 40.000,- €; poškodenej G.Ô. zdravotnej poisťovni, a. s. vo výške 2.443,13 € a poškodenej R. J., pobočka X. B., vo výške 500,80 €. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodenú F. V. so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený ihneď po jeho vyhlásení, priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, odvolanie, ktoré následne písomne odôvodnil prostredníctvom obhajcu podaním z 2. októbra 2020. O podanom odvolaní rozhodol na verejnom zasadnutí konanom 26. januára 2021 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 4 To 12/2020 tak, že postupom podľa § 319 Tr. por. ho ako nedôvodné zamietol.

Dňa 15. marca 2023 podal obvinený Z. V., prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Namira Alyasryho, PhD., písomne odôvodnené dovolanie, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody v súlade s ustanovením § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por., a síce:

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu; a
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V odôvodnení podaného dovolania obvinený, vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., uviedol, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nezodpovedá požiadavke na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keďže sa vôbec nevysporiadalo s argumentáciou obvineného vo vzťahu k zmene výpovede znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo, MUDr. D.N., čo má podľa názoru obvineného za následok závažné porušenie práva na obhajobu. Obvinený prostredníctvom obhajcu v rámci svojho odvolania proti rozsudku prvostupňového súdu explicitne ako „najpodstatnejšiu vec jeho obhajoby“ označil skutočnosť, že znalec na hlavnom pojednávaní 4. augusta 2020 upravil závery znaleckého posudku v tom smere, že pri zistených zraneniach poškodená nebola bezprostredne ohrozená na živote, pričom znalec tiež uviedol, že ak by nedošlo k poškodeniu radiálneho nervu na ruke poškodenej, v dôsledku čoho na jednu ruku v zápästí ochrnula, išlo by z lekárskeho hľadiska o zranenia ľahké. V súvislosti s uvedeným obvinený vyvodzoval motív a účel svojho konania jedine z charakteru zranení poškodenej (miesto zranenia, hĺbka bodných zranení a bezprostrednosť ohrozenia života v dôsledku útoku), pričom dôvodil, že nemohlo ísť o pokus trestného činu úkladnej vraždy, nakoľko nebolo možné zistiť hĺbku bodných rán, a teda intenzita útoku nebola kvantifikovaná, bodné rany dopadli najmä do oblastí rúk, poškodená nebola bezprostredne ohrozená na živote a ak by nedošlo k poškodeniu radiálneho nervu na ruke poškodenej, v dôsledku čoho na jednu ruku v zápästí ochrnula, išlo by z lekárskeho hľadiska dokonca o zranenia ľahké.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., k nemu obvinený argumentoval, že popis skutku v skutkovej vete výroku rozsudku súdu prvého stupňa nenaplnil skutkovú podstatu trestného činu úkladnej vraždy v štádiu pokusu. Skutkovú vetu obvinený rozdelil do dvoch častí, pričom uviedol, že tieto sú relatívne oddeliteľné a páchatel mohol poškodenú sledovať a vstúpiť do jej bytu v počiatočnom úmysle usmrtiť ju, avšak následne si mohol úmysel rozmyslieť a pri samotnom útoku už nemusel útočiť tak, aby konanie bezprostredne smerovalo k spôsobeniu smrti poškodenej. Na vyvodenie vopred uváženej pohnútky nie je podľa názoru obvineného dostatočný skutkový záver. Súd prvého stupňa vopred uváženu pohnútku podľa názoru obvineného zrejme odvodzoval aj od toho, že bodný nástroj si mal obvinený do bytu poškodenej so sebou doniesť, avšak v skutkovej vete sa táto okolnosť žiadnym spôsobom neuvádza. Skutok možno správne právne kvalifikovať najmä na základe údajov o mieste zranenia, hĺbke bodných zranení a intenzite útoku. S poukazom na závery znalca, že poškodená nebola bezprostredne ohrozená na živote, nemožno trestný čin právne kvalifikovať ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa §144 ods. 1, ods. 2 písm. d), písm. e) Tr. zák. s poukazom na §139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a § 140 písm. b) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa §14 ods. 1 Tr. zák., ale uvažovať by bolo možné výlučne o zločine ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c) Tr. zák. s poukazom na §139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a § 140 písm. b) Tr. zák.

V súvislosti s uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený namietal i nesprávne právne posúdenie skutku ako prečinu porušovania domovej slobody, pričom uviedol, že v

čase skutku bola poškodená manželkou obvineného, pričom s poukazom na § 18 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sú manželia povinní žiť spolu, a preto právo obvineného na vstup a užívanie bytu vo výlučnom vlastníctve poškodenej ako jeho manželky bolo odvodené od povinnosti manželov žiť spolu zakotvanej v predmetnom ustanovení zákona o rodine. Povinnosť manželov žiť spolu je dokonca tak silno zakotvená zákonom, že manžel - vlastník bytu nemá právnu možnosť druhému manželovi - nevlastníkovi v jeho nehnuteľnosti za trvania manželstva zrušiť trvalý pobyt.

Záverom odôvodnenia podaného dovolania obvinený poukázal na skutočnosť, že práve súdmi nižších stupňov ustálená právna kvalifikácia mala za následok použitie asperačnej zásady, k čomu by - podľa jeho názoru - pri správnej právnej kvalifikácii nedošlo. Obvinený uviedol, že súd pri ukladaní trestu aplikoval okrem asperačnej zásady zároveň aj mimoriadne zmierňovacie ustanovenie podľa § 39 ods. 2 písm. a) Tr. zák. z dôvodu, že išlo o trestný čin v štádiu pokusu, avšak ak by nebola aplikovaná aj asperačná zásada, mal by konajúci súd bezpochyby „širšie mantinely“ pri úprave trestu podľa § 39 ods. 3 písm. b) Tr. zák. Podľa názoru obhajoby neplatí, že by nezákonné použitie asperačnej zásady nemalo zásadný vplyv na postavenie obvineného v prípadoch, ak bolo zároveň aplikované aj mimoriadne zmierňovacie ustanovenie podľa § 39 Tr. zák. V súvislosti s týmto tvrdením analogicky poukázal aj na prax súdov pri rozhodovaní o návrhoch na povolenie obnovy konania po tom, ako došlo k zásahu Ústavného súdu SR do asperačnej zásady (PL. ÚS 106/2011). Obnovy konania v prospech obvinených boli povoľované aj v takých konaniach, kde pri ukladaní trestov okrem asperačnej zásady bolo aplikované aj mimoriadne zmierňovacie ustanovenie podľa § 39 Tr. zák.

Vzhľadom na uvedené obvinený navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil, že z vyššie uvedených dôvodov bol uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2021, sp. zn. 4 To 12/2020, porušený zákon v neprospech obvineného, a aby súčasne uvedené uznesenie v celom rozsahu zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené uznesenie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, a následne aby dovolací súd vec prikázal Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na nové prerokovanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu. Obvinený zároveň dovolaciemu súdu navrhol, aby podľa § 380 ods. 4 Tr. por. rozhodol o prerušení výkonu rozhodnutia na podklade rozhodnutia odvolacieho súdu s tým, aby nebol vzatý do väzby.

Dovolanie obvineného V. bolo zaslané na vyjadrenie prokurátorovi Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorý sa k nemu nevyjadril, a poškodeným, pričom stanovisko zaujala písomným podaním z 29. marca 2023 poškodená F. V. Vo vyjadrení k dovolaniu obvineného poškodená uviedla, že znalec zotrval na záveroch svojho znaleckého posudku, pričom tieto len doplnil odpoveďou na položené otázky. K miere spôsobených zranení poškodenej táto uviedla, že k priamemu ohrozeniu na živote nedošlo len v dôsledku jej aktívnej obrany, ktorou sa snažila odvrátiť útok obvineného. Poškodená uzavrela, že oba konajúce súdy sa dostatočne vysporiadali s argumentáciou obvineného, pričom jeho vyjadrenia v dovolaní označila za zmätočné.

Vyjadrenie poškodenej bolo zaslané na vedomie obvinenému Z. V. i jeho obhajcovi, pričom do termínu konania neverejného zasadnutia dovolacieho súdu k nemu nezaujali žiadne stanovisko.

Dňa 27. apríla 2023 bolo dovolanie obvineného Z. V. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené najvyššiemu súdu na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov [§ 372 ods. 1 Tr. por.], prostredníctvom obhajcu [§ 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote [§ 370 ods. 1 Tr. por.], na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať [§ 370 ods. 3 Tr. por.] a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti [§ 374 Tr. por.]. Zároveň ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Pokiaľ ide o obsahovú stránku podaného dovolania, najvyšší súd uvádza, že z väčšej časti obvinený v dovolaní uviedol len skutkové okolnosti a argumentoval, hoc v snahe zakryť túto skutočnosť explicizáciou jeho námietok ako námietok právnych, v podstate len poukazom na skutkové okolnosti a správnosť zisteného skutku, ktoré otázky však súdom prvého stupňa boli právoplatne ustálené v rámci skutkovej vety výrokovej časti rozsudku, pričom najvyššiemu súdu do takto ustáleného skutku na podklade dovolania obvineného neprináleží zasahovať.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu [R 7/2011].

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za nevyhnutné zdôrazniť, čo v rámci svojej rozhodovacej činnosti notoricky opakuje, a síce pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je nevyhnutné, ako aj napokon zo samotnej dikcie Trestného poriadku vyplýva, aby zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné. Inými slovami povedané, nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu, resp. porušenie práva obvineného na obhajobu s akoukoľvek intenzitou, zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Pri samotnom posudzovaní, či v konkrétnom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Zásadné porušenie práva na obhajobu, podmieňujúce naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., však nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným v porovnaní s tým, ako to vo veci vykonali príslušné súdy, ktorých skutkové zistenia a závery sú pre dovolací súd záväzné (nepreskúmateľné). Porušenie práva na obhajobu nemôže byť odôvodnené tým, že súdy, vychádzajúc

zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., vyhodnotili dôkazy odlišným spôsobom, ako je predstava obvineného.

Ak obvinený v intenciách podaného dovolania namieta podľa jeho názoru nesprávne vyhodnotenie skutkového deja, najvyšší súd poukazuje na svoju konštantnú rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Odmietnutím vykonania navrhnutých dôkazov nedošlo k porušeniu práv obvineného, keďže (ako už bolo uvedené vyššie) medzi práva obvineného nepatrí vyhovie všetkým návrhom na vykonanie dokazovania. Je na súde zvážiť, či navrhnutý dôkaz považuje za relevantný na zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Ak dospeje k negatívnemu výsledku, je povinný rozhodnúť o odmietnutí dôkazu. Dovolací súd z predloženého spisu pritom zistil, že súd prvého stupňa sa zaoberal všetkými navrhnutými dôkazmi, pričom v prípade ich nevykonania boli návrhy zákonným spôsobom odmietnuté s náležitým odôvodnením. Dôvodnosť odmietnutia však dovolací súd nebol oprávnený skúmať. Naopak odvolací súd nemal povinnosť vyrovnáť sa s návrhmi, nakoľko zo strany obvineného neboli prezentované. [Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. septembra 2020, sp. zn. 2 TdoV 3/2019]

Je plne na úvahe v predmetnej trestnej veci konajúceho a rozhodujúceho súdu, aby sám rozhodol v okolnostiach prípadu, ktoré dôkazy na zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, vykoná, bez ohľadu na to, ktorá zo strán konania ich navrhla.

V tejto súvislosti treba ešte doplniť, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo obvineného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Konajúci súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené obvineným, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov trestnej veci uvádzaných obvineným. Rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, ktoré z hľadiska obsahu ich odôvodnenia tvoria jednotu, uvedené kritéria spĺňajú.

Do obsahu uvedených práv však nepatrí právo obvineného, aby sa konajúci súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).

Je preto ústavne konformné, ak o vine a treste rozhodujúci súd, súc viazaný zásadami zistenia skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností [§ 2 ods. 10 Tr. por.] a voľného hodnotenia dôkazov [§ 2 ods. 12 Tr. por.] vykoná tie dôkazy, ktoré podľa jeho úvahy môžu prispieť k náležitému objasneniu skutočností dôležitých pre posúdenie veci a vydanie spravodlivého meritórneho rozhodnutia, na ktoré účely ich potom aj sám vyhodnotí jednotlivo i v ich súhrne.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len

námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potrebné rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

Čo sa týka tej časti dovolacej argumentácie obvineného, že sa odvolací súd nevysporiadal s (podľa obvineného) najpodstatnejším argumentom obhajoby, a síce zmenou záverov znaleckého posudku, najvyšší súd upriamuje pozornosť dovolateľa na zápisnicu o hlavnom pojednávaní z 3. augusta 2020, č. l. 493 - 494 spisu, kde znalec na doplnenie záverov písomne vypracovaného a predloženého znaleckého posudku uviedol: „V prvom rade chcem povedať, že poškodená v dôsledku poranení, ktoré útokom utrpela, nezomrela. V každom prípade však bola ohrozená na živote. Ak by násilie pôsobiace na jej telo zo strany útočníka bolo väčšej intenzity ako sa v skutočnosti uplatnilo, najmä na oblasť hrudníka, mohlo dôjsť k zraneniam ťažkého charakteru, napr. prebodnutiu srdca, k zraneniu veľkých ciev pľúc, ktoré zranenia by ju bezprostredne ohrozili na živote.“

Ďalej chcem poukázať na to, že väčšina zranení na tele poškodenej bola zistená na jej horných končatinách, najmä na ľavom predlaktí, kde došlo aj k prerazaniu radiálneho nervu. V tesnej blízkosti tohto radiálneho nervu sa na hornej končatine nachádza radiálna tepna, pri zasiahnutí ktorej by hrozilo u poškodenej vysoké nebezpečenstvo, že by vykrvácala, a to ešte pred príchodom RZP.

Pokiaľ svedkovia popisujú, že na mieste evidovali väčšie množstvo krvi, a že poškodenej podávali pomoc, vychádzajúc aj z vyjadrení samotnej poškodenej, keď mi pri rozhovore uviedla, že jej možno cez hlavu bola prehodená mikina, nie teda župan. Keďže však mikina na mieste zaistená nebola, na župane neboli zistené známky jeho poškodenia bodno-rezným nástrojom a poškodená mala na sebe iba ľahké oblečenie, môžem uzavrieť, že oblečenie poškodenej nemalo výrazný vplyv na tmenie dopadajúceho nástroja na jej telo.

Chcem poukázať ešte na zistené dve rany v oblasti ľavej pazuchy, k čomu predkladám na nahliadnutie aj fotodokumentáciu, ktorá nie je súčasťou znaleckého posudku, že presne v tejto lokalite tela sa nachádza pletenec veľkých ciev a žíl a v prípade, že by došlo k ich zasiahnutiu, opäť by pri poškodení hrozilo spôsobenie masívneho krvácania, v dôsledku čoho by bola bezprostredne ohrozená na živote, hrozila by

jej smrť vykrvácáním. Na druhej strane platí, že pri jej prijatí do nemocnice úrazovo-krvácavý šok zistený nebol, pretože k zasiahnutiu veľkých ciev nedošlo.

V prípade, že by nedošlo k zasiahnutiu radiálneho nervu a jeho prerezaniu, zranenia, ktoré poškodená utrpela, by som hodnotil zo súdno-lekárskeho hľadiska ako zranenia ľahké.

Predseda senátu vyzval prokurátora, aby pristúpil k výsluchu znalca.

Na otázky prokurátora znalec uvádza: Ak by poškodená obrannými mechanizmami horných končatín nevykryla útoky bodno-rezným nástrojom voči jej telu, hrozilo by pri zistenej intenzite násilia zo strany útočníka preniknutie útočného predmetu cez hrudnú stenu vrátane zasiahnutia srdca. Už samotné preniknutie útočiaceho nástroja do hrudnej steny vyvoláva masívne krvácanie pri zasiahnutí medzirebrových tepien a dochádza k bezprostrednému ohrozeniu života človeka. Ja som svoje závery ešte včera konzultoval s chirurgom, ktorý vykonal ošetrovanie poškodenej v nemocnici, rovnako som sa telefonicky spojil s poškodenou, aby som aspoň orientačne zistil jej aktuálny zdravotný stav. Vzhľadom na to, že pri ošetrovaní v nemocnici nebol diagnostikovaný úrazovo-krvácavý šok u poškodenej, nemôžem tento záver opomenúť a práve kvôli tomu som dnes na hlavnom pojednávaní upravil závery znaleckého posudku v tom smere, že pri stávajúcich zistených zraneniach najmä z titulu krvácania, nebola poškodená bezprostredne ohrozená na živote. Platí to, čo som už uviedol, že stačila len malá zmena lokalizácie vzniknutých zranení, aby k takémuto ohrozeniu života došlo pod vplyvom možného rozvoja úrazovo-krvácavého šoku. Poškodená mi uviedla, že napriek rehabilitácii, ktorú absolvovala, jej úchopová schopnosť ľavej hornej končatiny sa neobnovila a preto je možné usudzovať na existenciu trvalých následkov v jej prípade, ale k tomu by samozrejme bolo potrebné doplnujúce odborné vyšetrenie. V čase, keď som ja poškodenú vyšetroval, jej ruka bola úplne ochabnutá. Keď som vypracovával znalecký posudok, vychádzal som z predpokladu, že sa mohol rozvinúť u poškodenej úrazovo-krvácavý šok, ale keď som si pred pojednávaním posudok opäť čítal, viedlo ma to k tomu, aby som to prekonzultoval s chirurgom, ktorý priamo poškodenú ošetroval a na základe tejto konzultácie som tieto závery upravil tak, ako to teraz odznelo. Ide o MUDr. F. z úrazovej chirurgie FNŠP X. B.. Dnešné upravenie záverov znaleckého posudku nepovažujem za to, že by som si odporoval, iba som upozornil, že v znaleckom posudku vychádzam z predpokladu, že mohlo dôjsť k rozvinutiu úrazovo-krvácavého šoku, ale k nemu nedošlo, resp. nebol diagnostikovaný pri prijímaní poškodenej v nemocnici. V znaleckom posudku v nálezovej časti je odkaz na lekársku správu MUDr. K. F. na str. 8 v prvom odseku.

Na otázku splnomocnenca poškodenej znalec uvádza: Zo samotného charakteru lokalizácie zranenia pri konštatovaných dvoch ranách v podpazuší, nie je možné usudzovať, či išlo o priamy zásah, alebo či podpazušie poškodenej bolo zasiahnuté v súvislosti s jej obranou, že určitým spôsobom presmerovala útočiaci predmet.

Na otázku obhajcu znalec uvádza: Nakoľko čepeľ noža smerovala vo vzťahu k telu poškodenej spredu dozadu, preto som uzavrel, že vo vzťahu k trupu poškodenej bolo násilie orientované smerom spredu dozadu, mysliac tým práve polohu tela. Pokiaľ ide o rany zistené na tele poškodenej, predovšetkým išlo o bodné rany, súčasne však mali aj charakter rezných rán, preto som prijal záver o zistení bodno-rezných rán.“

Z vyššie citovaného výsluchu znalca na hlavnom pojednávaní je zrejmé, že dovolacia argumentácia obvineného je tendenčná, klamlivá a opomínajúca realitu, keď obhajoba zámerne z výpovede znalca na hlavnom pojednávaní extrahovala len jednu jej časť a túto vyložila v úplne inom význame, než v akom bolo doplnenie znaleckého posudku znalcom MUDr. D., PhD. na hlavnom pojednávaní učené. Znalec v doplnení znaleckého posudku na hlavnom pojednávaní jasne uviedol, že poškodená bola ohrozená na živote a ak by násilie pôsobiace na jej telo zo strany útočníka bolo väčšej intenzity ako sa v skutočnosti uplatnilo, najmä na oblasť hrudníka, mohlo dôjsť k zraneniam ťažkého charakteru, napr. prebodnutiu srdca, k zraneniu veľkých ciev pľúc, ktoré zranenia by ju bezprostredne ohrozili na živote. Rovnako tak znalec konštatoval, že presne v obvinených zasiahnutej lokalite tela poškodenej (zranenia pod ľavou

pazuchou, pozn. súdu) sa nachádza pletenec veľkých ciev a žíl a v prípade, že by došlo k ich zasiahnutiu, opäť by pri poškodení hrozilo spôsobenie masívneho krvácania, v dôsledku čoho by bola bezprostredne ohrozená na živote, hrozila by jej smrť vykrvácaním, pričom stačila len malá zmena lokalizácie vzniknutých zranení, aby k takémuto ohrozeniu života došlo pod vplyvom možného rozvoja úrazovo-krvácavého šoku.

Zo záverov znaleckého posudku, ako i z jeho zmieneného doplnenia je teda zrejmé, že poškodená prežila len vďaka tomu, že jednak kládla aktívny odpor, ale i z dôvodu, že obvinený „trafil vedľa“ a pri ranách, ktoré boli mierené na životne dôležité časti tela, bolo len vecou náhody, že poškodenej nespôsobil také zranenia, ktoré by ju bezprostredne ohrozili na živote. Správne teda súd prvého stupňa postupoval, keď takto ustálený skutok právne kvalifikoval ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. e) Tr. zák. a iné, nakoľko z dokazovaním ustáleného skutku je zrejmé, že obvinený na poškodenú útočil v úmysle spôsobiť jej smrť, pričom k ním želanému následku síce nedošlo, avšak nie z jeho vôle. Na tieto otázky dostatočne (aj v kontexte obhajobnej taktiky obvineného) odpovedal špecializovaný trestný súd, keď v odôvodnení svojho odsudzujúceho rozsudku uviedol: „Rovnako na obhajobu obžalovaného, že do bytu išiel s cieľom spory s poškodenou urovnať, nenasvedčuje to, že sa v jej byte vlastne ukryl v kúpeľni a poškodenú napadol odzadu, bez slov. Skutočnosť, že poškodenej na hlavu hodil župan, rovnako nenasvedčuje jeho obhajobe, naopak je možné z tohto spôsobu napadnutia usudzovať, že chcel zachovať svoju anonymitu útočníka. Na uvedené závery súdu nakoniec nasvedčuje aj správanie sa obžalovaného po tom, ako útok na ňu ukončil, keď táto sa aktívne bránila, kričala o pomoc a z utrpených poranení začala masívne krváčať, že obžalovaný bez slov a akejkolvek snahy pomôcť jej, z miesta činu odišiel. Prítom z kamerového záznamu je zrejmé, že v bytovom dome sa zdržal cca 7 minút.

Z výpovede poškodenej pre súd vyplýva ešte jedna dôležitá okolnosť, ktorou je to, že poškodená vo svojom byte nezistila, že by jej chýbal nôž, resp. nožnice, pričom útočiaci nástroj sa úkonmi trestného konania nepodarilo stotožniť. Z toho vyplýva jediný možný záver, že obžalovaný Z. V. prišiel na inkriminované miesto činu už s útočnou bodno-reznou zbraňou a s touto po skutku aj odišiel a zbavil sa jej na neznámom mieste, keď ani v mieste jeho bydliska zbraň zaistená nebola. Z kamerového záznamu je zrejmé, že sa do miesta svojho bydliska dostavil s neznámym predmetom a je možné predpokladať, že tento potom odniesol v taške, nakoľko z kamerového záznamu vyplýva, že z bytu odišiel po cca 2 minútach s taškou v ruke.

Motív konania obžalovaného je potom v súvislosti s vyššie uvedenými závermi zistiteľný aj zo záverov znaleckého posudku z odvetvia psychológie, že sa nevedel zmieriť s tým, že sa poškodená k nemu odmieta vrátiť do spoločnej domácnosti, čo mal pri osobnom kontakte v Š. potvrdené od poškodenej aj v deň skutku. Komunikácia s poškodenou v deň skutku, keď ho táto vyzvala, aby do bytu, kde spoločne pred tým žili, namontoval pôvodné zámky, aby si mohla prísť pre svoje veci, že ak tak neurobí, pôjde na políciu a mala si pre svoje veci prísť práve v deň nasledujúci po tom, ako na ňu zaútočil preukazuje, že táto komunikácia obžalovaného utvrdila v tom, že poškodená definitívne odmieta ich ďalšie budúce spolužitie, a preto sa obžalovaný rozhodol usmrtiť ju.

Obžalovaný konal v úmysle priamom v zmysle § 15 písm. a) Trestného zákona, pretože chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom.

Tým, že poškodenú obžalovaný sledoval, do jej bytu vošiel utajeným spôsobom, skryl sa pred jej príchodom, zaútočil na ňu bez slov v momente, ako do bytu vošla, útok neznámym bodno-rezným nástrojom na telo poškodenej smeroval na miesta, kde sa podľa všeobecných vedomostí ľudí nachádzajú životne dôležité orgány (srdce, pľúca, tepny), ktorých zasiahnutím u napadnutej osoby bezprostredne hrozí jej smrť, prehodením županu cez jej hlavu tiež prejavil záujem, aby ho poškodená ako útočníka nespoznala, podľa názoru súdu prejavil, že jeho konanie bolo konaním s vopred uváženou pohnútkou iného úmyselne usmrtiť. Nakoľko sa skutku dopustil na osobe svojej manželky, teda v zmysle § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona na osobe blízkej a čin spáchal ako odplatu za rozchod, ktorý mala spôsobiť podľa jeho vnímania poškodená, potom konal z pomsty v zmysle § 140 písm. b) Trestného

zákona. Tým potom obžalovaný naplnil zákonné znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d), písm. e) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, pretože k dokonaniu činu - smrti poškodenej nedošlo.“

S poukazom na tieto skutočnosti preto neobstojí námietka obvineného týkajúca sa nesprávnej právnej kvalifikácie zisteného skutku (v časti právnej kvalifikácie obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy), nakoľko už súd prvého stupňa správne postupoval - čo bolo napokon potvrdené i zo strany súdu odvolacieho, ktorý dovolaním napadnutým uznesením odvolanie obvineného proti rozsudku špecializovaného trestného súdu ako nedôvodné zamietol - keď žalované konanie obvineného právne posúdil ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d), písm. e) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a § 140 písm. b) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. Rovnako tak, ako je zrejmé z vyššie citovaného, neobstojí ani námietka obvineného týkajúca sa ním tvrdenej zmeny výpovede znalca MUDr. D., PhD., ktorá - s poukazom na predložený spisový materiál - vykazuje známky tendenčnosti, ba až ľživosti. Aj z tohto dôvodu - hoc námietka obvineného, že odvolací senát najvyššieho súdu sa s jeho argumentáciou ohľadom zmeny záverov znaleckého posudku dostatočne nevysporiadal, sa javí ako pravdivá - sa ňou dovolací súd nezaoberal, nakoľko nemožno odvolaciemu súdu vyčítať - a priznať uvedenú skutočnosť obvinenému ako porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom - že sa argumentačne nevysporiadal s obhajobnou taktikou, ktorá bola zo strany obhajoby účelovo zmanipulovaná a nepravdivá.

Nad rámec vyššie uvedeného ešte poukazuje najvyšší súd v rámci dovolacieho konania na tú skutočnosť, že nemožno odvolaciemu senátu vyčítať, ak sa nevysporiadal s obhajobnou argumentáciou, otázka ktorou nastolená však bola - hoc implicitne - zodpovedaná už súdom prvého stupňa. Uvedený záver vyplýva i z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý rezultuje, že „Napriek skutočnosti, že najvyšší súd explicitne neposudzoval proporcionalitu medzi predĺžením väzby a nebezpečenstvom pokračovania sťažovateľa v trestnej činnosti, túto možno implicitne „prečítať“ z celkového kontextu odôvodnenia napadnutého uznesenia v časti, v ktorej sa vyjadroval k dôvodnému podozreniu, väzobným dôvodom, ako aj dôvodom na predĺženie väzby sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu si zodpovedanie otázok, ktoré sú či už objektívne, alebo subjektívne z pohľadu strany sporu pre rozhodnutie súdu podstatné, nie je možné predstavovať ako prísne formalizovanú či mechanickú činnosť (na každú jednu konkrétnu otázku je presne k nej priraditeľná konkrétna odpoveď); odôvodnenie rozhodnutia súdu nemá pripomínať dotazníkový formulár. Je cnosťou všeobecného súdu, ak dokáže odôvodnenie rozhodnutia koncipovať vecne s vystihnutím podstaty; iba u čitateľa, ktorý textu nevenuje dostatok pozornosti, nepozná kontext alebo nevie v dobrom slova význame „čítať medzi riadkami“, môže potom vzniknúť dojem, že odôvodnenie súdu nie je vyčerpávajúce (m. m. IV. ÚS 59/2021, I. ÚS 347/2022).“ [Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. októbra 2023, sp. zn. I. ÚS 553/2023]

Nad rámec už uvedeného ešte najvyšší súd pripomína už notoricky známu skutočnosť, a síce odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Taktiež v intenciách judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok ESĽP vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59 - 60). Uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového súdu, ako aj druhostupňového súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Nemožno preto akceptovať argumentáciu obvineného v súvislosti s nedostatočným odôvodnením uznesenia odvolacieho senátu najvyššieho súdu, ktorý nie je povinný dávať explicitnú odpoveď na každú námietku odvolateľa, keďže odvolací súd je v rámci svojej revíznej kompetencie povinný preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Pokiaľ odvolací súd zistí, že odvolanie nie je dôvodné, a teda rozsudok súdu prvého stupňa je skutkovo a právne správny, odvolanie postupom podľa § 319 Tr. por. zamietne, čím vysloví, že prvostupňové rozhodnutie je správne, a preto odvolaciemu

súdu nemožno vyčítať prevzatie a stotožnenie sa s právnou argumentáciou rozhodnutia súdu prvého stupňa.

K dovolacej námietke týkajúcej sa absencie vopred uváženej pohnútky v konaní páchatel'a, keď obhajoba tvrdí, že páchatel' mohol poškodenú sledovať a vstúpiť do jej bytu v počiatočnom úmysle usmrtiť ju, avšak následne si mohol úmysel rozmyslieť a pri samotnom útoku už nemusel útočiť tak, aby konanie bezprostredne smerovalo k spôsobeniu smrti poškodenej, najvyšší súd uvádza, že vopred uvážená pohnútka predstavuje akýsi vyšší, špecifický stupeň priameho úmyslu (*dolus directus praemeditatus*), z čoho možno dôvodiť, že o konaní s vopred uváženou pohnútkou možno hovoriť vtedy, ak páchatel' mal svoj skutok vopred premyslený, naplánovaný a k jeho vykonaniu si prípadne zabezpečil i potrebné prostriedky. Poňatie vopred uváženej pohnútky je rozhodné jednak v iniciačnej fáze nadobudnutia úmyslu páchatel'a spáchať konkrétny trestný čin, počas prípravy naň, ako i v čase začatia útoku, resp. aby jeho konanie, k útoku bezprostredne smerujúce, bolo motivované úmyslom, ktorý páchatel' mal už pri zamýšľaní sa nad spáchaním trestného činu. Nie je rozumne možné požadovať, aby páchatel' vopred uváženou pohnútkou disponoval celý čas od nadobudnutia úmyslu spáchať konkrétny trestný čin, a taktiež nie je a priori vylúčená ani tá alternatíva, že úmyselné usmrtenie poškodenej s vopred uváženou pohnútkou je len jednou z dejových eventualít, pre ktorú sa páchatel', v závislosti od očakávaného vývoja situácie pred spáchaním skutku, môže rozhodnúť.

Úmysel ako obligatórny znak subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu predstavuje vnútorný psychický vzťah páchatel'a k páchanému skutku a k ním zamýšľanému následku. Je preto nepochybné, že úmysel nemožno dokazovaním explicitne preukázať, lež naň možno iba implicitne dôvodiť z páchatel'ovho konania, ktorým spôsobom sa úmysel - ako vnútorný psychický proces - pretavuje navonok v konaní páchatel'a (ako obligatórnou zložkou objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu), ktorého je - pri úmyselných trestných činoch - hybnou silou. In concreto, ak páchatel' vedie zbraňou útok voči inému, pričom smeruje pôsobenie zbrane voči životne dôležitým orgánom/častiam tela poškodeného, a na takýto útok sa vopred pripravil a tento si premyslel a naplánoval za súčasného eventuálneho zadováženia prostriedkov na jeho spáchanie, nie je možné prijať iný výsledok než ten, že *spiritus rector* páchatel'ovho konania bola vopred uvážená pohnútka poškodeného (v tomto prípade poškodenú) usmrtiť, k čomu v konečnom dôsledku nedošlo len a len z toho dôvodu, že poškodená kládla aktívny odpor.

Prieči sa elementárnym pravidlám logického úsudku a vyvodzovania záver o tom, že úmysel obvineného usmrtiť poškodenú možno odvodiť len z kvantifikácie bodných zranení preskúmaním ich hĺbky. Keďže obvinený nie je lekár a nemá ani iné zdravotnícke vzdelanie, nie je objektívne možné od neho požadovať, aby vedel, aká hĺbka rany v tej-ktorej oblasti by poškodenej „len“ ublížila na zdraví, aká hĺbka rany by jej spôsobila ťažkú ujmu na zdraví a, napokon, rana akej hĺbky v ktorej konkrétnej časti tela by spôsobila smrť poškodenej, resp. zranenia takej kvality a intenzity, ktoré by boli nezlučiteľné so životom.

Summa summarum pre ustálenie úmyselného konania páchatel'a formou priameho úmyslu (*dolus directus*) a naplnenia znaku vopred uváženej pohnútky v jeho konaní je rozhodujúce, že s už vopred poňatým úmyslom poškodenú usmrtiť obvinený potajme vnikol do jej bytu počas toho, ako pred bytovým domom venčila svojho psa, počkal na ňu tak, aby ho pri vstupe do bytu poškodená nemala šancu zazrieť a odhaliť jeho prítomnosť a napokon po vstupe poškodenej do bytu na ňu zaútočil najprv odzadu, pričom útok ostrým predmetom smeroval - s ohľadom na laickú úroveň medicínskych vedomostí obvineného - tak, aby poškodenej spôsobil buď priamo smrť, alebo zranenia nezlučiteľné so životom, k čomu napokon nedošlo len v dôsledku okolností nezávislých od konania obvineného.

K námietke obvineného týkajúcej sa spochybnenia právnej kvalifikácie vniknutia do obydľia poškodenej ako prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. poukazom na § 18 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v ktorého zmysle sú manželia povinní žiť spolu, najvyšší súd uvádza, že túto povinnosť nemožno absolutizovať, a teda v prípade, ak každý z manželov má vo výlučnom vlastníctve byt, nie je oprávnený proti vôli druhého manžela vniknúť do jeho obydľia, alebo sa v jeho obydľi neoprávnene zdržiavať. Z

predloženého spisového materiálu jednoznačne vyplýva, že poškodená prítomnosť obvineného v jej obydli neakceptovala, čo prejavila i tým, že mu odobrala kľúče od bytu v jej výlučnom vlastníctve. Konanie obvineného, ktorý napriek uvedenému kľúčom, ktorý si bez vedomia poškodenej nechal vyrobiť, je potrebné kvalifikovať ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák., t. j. v zhode s rozhodnutím súdov prvého a druhého stupňa. Rovnako k uvedenej otázke vyjadril svoj názor najvyšší súd už vo svojom uznesení z 13. januára 2017, sp. zn. 2 Tdo 50/2016: „Trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. spácha, kto neoprávnene vnikne do obydli iného alebo tam neoprávnene zotrúva. Obydlím iného sa pritom rozumie dom, byt alebo iný priestor slúžiaci na bývanie vrátane priestorov a pozemkov k nim patriacim, ak sú ako súčasť obydli uzavreté, inej osoby, než páchatel'a (§ 122 ods. 5 Tr. zák.). Rozhodujúcim je teda to, kto konkrétne obydli v čase činu reálne užíva (má v ňom svoju domácnosť a súkromie) a nie právny vzťah k takémuto priestoru (porovnaj R 51/1973). Oprávnený užívateľ obydli je totiž chránený aj proti jeho vlastníkovi.

So zreteľom na uvedené je kľúčovým z napadnutých rozhodnutí vyplývajúci skutkový záver, že obvinený v čase skutku nebýval v byte na K. ul. č. X. v S. P., ale v tomto bývala jeho vlastníčka poškodená M. K. - v tom čase manželka obvineného, s ktorou bol v rozvodovom konaní. Preto ak obvinený vošiel do chodby tohto bytu napriek výzve poškodenej, aby odišiel, a potom čo zatlačením na dvere prekonal jej odpor, neoprávnene vnikol do obydli poškodenej, čím naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zák. a § 139 písm. c/ Tr. zák. Skutočnosť, že obvinený vošiel do bytu poškodenej napriek jej nesúhlasu a po prekonaní jej odporu, zároveň dostatočne skutkovo vyjadruje jeho zavinenie vo forme priameho úmyslu a to aj vo vzťahu k tomu, že konal neoprávnene, t. j. bez súhlasu tam bývajúcej osoby.

Nesprávnym je pritom tvrdenie obvineného, že ako manžel poškodenej mal právo do uvedeného bytu hocikedy bez jej súhlasu vstúpiť a aj ho užívať. Ani z ustanovenia § 18 veta druhá zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého sú manželia povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie a ani z iného zákonného ustanovenia totiž nevyplýva neobmedzené právo jedného z manželov užívať akýkoľvek (každý) byt, resp. iný druh obydli (ďalej len „byt“), ktorého vlastníkom je druhý z manželov. Existencia rodinnoprávneho vzťahu zakladá právo manžela bývať v byte, ktorý patrí druhému z manželov, len vtedy, ak ide o spoločnú domácnosť rodiny založenej manželstvom. Z tohto pohľadu je rozhodujúcim to, že v byte na K. ul. č. X. v S. P. nemali obvinený a poškodená v čase skutku (ale ani predtým) spoločnú domácnosť, ale túto mali v rodinnom dome na P. N. č. XXX/X, v ktorom obvinený, ktorý je jeho spoluvlastníkom, stále býva, pričom poškodená ju ešte pred rozvodom trvalo opustila.“

Záverom najvyšší súd uvádza, že s poukazom na všetky vyššie sumarizované úvahy a závery dovolacieho súdu - spočívajúce v aprobácii právnej kvalifikácie skutku tak, ako ju ustálili súdy prvého a druhého stupňa - preto neobstojí ani tá časť obhajobnej argumentácie dovolateľa, ktorou napáda aplikáciu asperačnej zásady, ktorej použitím mu mal byť uložený trest neprimerane prísny, nakoľko táto zásada ukladania trestov bola podľa jeho názoru - z dôvodu dovolateľom tvrdenej nesprávnej právnej kvalifikácie žalovaných skutkov - použitá nesprávne. Táto námietka taktiež neobstojí z dôvodu, že obvinený ňou de facto namietal neuplatnenie [resp. nedostatočné uplatnenie] zmierňovacieho ustanovenia podľa § 39 ods. 3 písm. b) Tr. zák., čo v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemožno uplatniť nielen ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ale ani subsumpciou pod ustanovenie § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. [k tomu porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2015, sp. zn. 2 Tdo 68/2014, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 86/2015; Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 5/2011].

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por. nie sú dané, a preto dovolanie

obvineného Z. V. na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Rozhodnuté bolo pomerom hlasov 5:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.